

Стратегічні засади інтеграції України у глобальний геоекономічний простір

21 травня 2025 року в Державній установі "Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України" (ДУ "ІЕПр НАН України") відбулася міжнародна науково-практична конференція "Стратегічні засади інтеграції України у глобальний геоекономічний простір". Захід був організований сектором міжнародних фінансових досліджень та сектором публічних фінансів відділу публічних фінансів, відділом грошово-кредитних відносин та відділом розвитку інфраструктури Інституту.

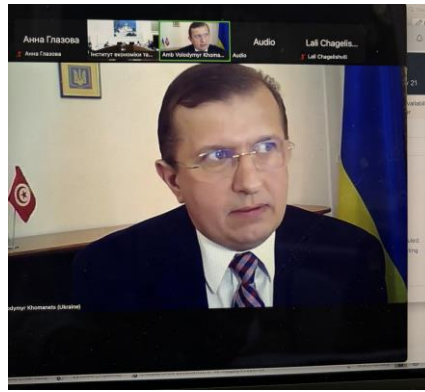
Конференція об'єднала провідних українських та іноземних (зокрема із Грузії, Литви та Нової Зеландії) науковців, економістів, дипломатів, які обговорили сучасні геоекономічні виклики, перспективи позиціонування України в глобальній економіці, а також шляхи забезпечення стійкого та інноваційного розвитку держави в умовах війни та повоєнного відновлення.

Модерувала захід зав. сектору міжнародних фінансових досліджень, д.е.н., проф. Олена Борзенко.

Учасників конференції привітав директор ДУ "ІЕПр НАН України", академік НАН України Валерій Геєць, відзначивши актуальність та значущість теми конференції в існуючих умовах глобальної невизначеності й дефрагментованості у світі.

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Тунісі та Лівії Володимир Хоманець наголосив у своїй доповіді, що Африка на нинішній момент часу є найбільш перспективним регіоном світу для інвестицій, торгівлі та співпраці. Незабаром, за 5–10 років, країни, що інтегруються в цей регіон, посядуть суттєві конкурентоспроможні позиції, значною мірою ускладнюючи іншим країнам світу можливість закріпитися на цьому ринку.

Володимир Хоманець

Звернути увагу на інклюзивність у правах громадян і держави, у відносинах ринку й держави запропонував заступник директора ДУ "ІЕПр НАН України", академік НАН України Андрій Гриценко. Цим інституціям потрібно шукати кращу сумісність та здійснювати кооперацію, тоді трансформація індустріально-ринкової економіки в інформаційно-мережеву буде більш гармонійною і менш суперечливою.

Андрій Гриценко, Олена Борзенко

Заступник директора ДУ "ІЕПр НАН України", член-кореспондент НАН України Сергій Кораблін відзначив, що в суспільно-інформаційному середовищі України домінують західні цінності, але це не зумовлює технологізацію, індустріалізацію та модернізацію за стандартами країн Заходу, сировинно-аграрна спеціалізація лише посилюється, і цей тренд необхідно негайно змінити.

Сергій Кораблін, Андрій Гриценко

Д.е.н., проф. Олена Борзенко у своїй доповіді пояснила, чому відбувається переосмислення геоeкономіки нового світового геопорядку. Її підтримав д.е.н., проф., г.н.с. сектору міжнародних фінансових досліджень ДУ "ІЕПр НАН України" Олександр Шаров, який сфокусував свою доповідь на геоeкономічних суперечностях та трансформації парадигми сучасної світової економіки.

Олександр Шаров

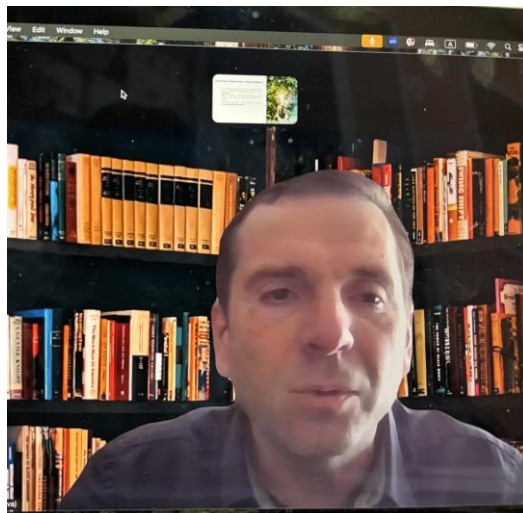
Д.е.н., проф., п.н.с. сектору міжнародних фінансових досліджень ДУ "ІЕПр НАН України" Олексій Плотніков у своїй доповіді акцентував на багатополярності сучасного світу і відзначив, що Україні потрібно стратегічно виважено визначити своє місце в світі.

Олексій Плотніков, Олена Борзенко

Яскравим проявом міжнародної підтримки та глибокої солідарності з українським народом у непростий для нього час воєнних випробувань став виступ на конференції литовського науковця, к.е.н. Жилвінаса Драбавічіуса (Каунаський факультет Вільнюського університету). Свою доповідь «Сталий розвиток України та Литви» він виголосив українською мовою, не лише засвідчивши глибоку повагу до української культури та ідентичності, а й підкресливши міцність гуманітарних і наукових зв'язків між Україною та Литвою.

Виступ Жилвінаса Драбавічіуса засвідчив єдність українського та литовського народів у спільному прагненні до сталого розвитку, безпеки, свободи та європейських цінностей.

Жилвінас Драбавічіус (Žilvinas Drabavičius)

Серед виступів іноземних іноземних учасників також варто відзначити виступ д.е.н., проф. Східноєвропейського університету, академіка Грузинської академії бізнес-наук Лалі Чагелішвілі-Агладзе, яка висвітлила ключові напрями зовнішньоекономічної політики Грузії в контексті формування її ролі як активного гравця на світовій економічній арені.

Особливу увагу доповідачка приділила ініціативам щодо диверсифікації торговельних зв'язків, розвитку транзитного потенціалу країни та зміцнення інвестиційної привабливості. У доповіді підкреслено, що стратегічна інтеграція Грузії базується на відкритості, багатовекторності економічного партнерства та прагненні до поглиблення співпраці з ЄС, країнами Азії та Чорноморського регіону.

Лалі Чагелішвілі-Агладзе (Lali Chagelishvili-Agladze)

Д.е.н., проф., директор економічних програм Центру Разумкова Василь Юрчишин запропонував активізацію і посилення спільних партнерських дій у військово-технічних місіях, військово-промисловому виробництві, в кооперації щодо відновлення інфраструктурних об'єктів в Україні, щоб інтеграція з ЄС була більш практичною, взаємопов'язаною і до того ж сприяла поверненню громадян України назад на Батьківщину.

Василь Юрчишин

Д.е.н., проф., заступник виконавчого директора Ради директорів МВФ від України в 2013–2017 рр. Олександр Петрик проаналізував монетарну політику НБУ під час воєнних дій 2022–2025 рр., відзначив виклики, ризики і можливості для стабілізації ситуації на валютно-фінансових ринках України.

Олександр Петрик

Д.е.н., головна консультантка відділу зовнішньоекономічної політики Національного інституту стратегічних досліджень Вікторія Колосова присвятила свою доповідь бюджетній підтримці України від міжнародних фінансових організацій і запропонувала механізми її покращення.

Вікторія Колосова

К.і.н., доц., завідувач відділу трансатлантичних досліджень ДУ "Інститут всесвітньої історії НАН України" Сергій Толстов відзначив, що існуюча модель

розвитку України є штучною, дотаційною й за підсумками цієї війни буде сформована нова структура економіки і капіталу України. Існуючі виклики потребують нового, модернізаційного підходу до вітчизняного соціально-економічного розвитку.

Сергій Толстов

Д.е.н., г.н.с. сектору публічних фінансів ДУ "ІЕПр НАН України" Владислав Зимовець представив комплексний аналіз сучасних викликів, які постають перед фінансовими системами держав у добу глобалізації, технологічної трансформації та геополітичної турбулентності. Доповідач обґрунтував, що в умовах незавершеної структурної перебудови світової фінансової архітектури національні системи демонструють зростаючу вразливість до зовнішніх дестабілізуючих імпульсів, зокрема на прикладі України – країни з високим системним ризиком і критично залежної від зовнішніх джерел капіталу. В. Зимовець виділив ключові тенденції, що формують нову фінансову реальність: зміщення фокусу від традиційного банківського сектору до небанківських фінансових інститутів, цифровізація та супутні кіберзагрози, ослаблення трансформаційної функції банків та зростання впливу геополітичних факторів.

Владислав Зимовець

К.е.н., доц., с.н.с. сектору міжнародних фінансових досліджень ДУ "ІЕПр НАН України" Євгеній Редзюк запропонував врахувати оптимальні підходи щодо позиціонування українського бізнесу в сучасній світовій економіці – потрібна проактивна комплексна стратегічна державна політика розвитку

інноваційно орієнтованого підприємництва й сучасної інфраструктури, а також відновлення високоякісного людського капіталу.

Євгеній Редзюк

Д.е.н., с.н.с. сектору публічних фінансів ДУ "ІЕПр НАН України" Олена Степанова відзначила, що в умовах нової індустріалізації та посилення геоекономічної фрагментації саме фіскальна резильєнтність стала ключовим чинником, яка допомагає Китаю зберігати макрофінансову стійкість та підтримувати структурні перетворення. Завдяки комбінації контрциклічного бюджетного стимулювання, гнучкого перерозподілу ресурсів та стратегічних податкових преференцій уряд Китаю ефективно підтримує розвиток високотехнологічного виробництва, модернізацію промислових кластерів і цифрову трансформацію.

Олена Степанова

У межах своєї доповіді д.політ.н., к.е.н., проф., п.н.с. сектору міжнародних фінансових досліджень ДУ "ІЕПр НАН України" Ігор Піляєв проаналізував трансформаційний потенціал стратегічного проєкту КНР, започаткованого у 2013 році, який на сьогодні охоплює близько 150 країн. Доповідач продемонстрував, як через масштабне фінансування інфраструктурних проєктів, створення мережі портів, контроль над стратегічно важливими мінеральними ресурсами та розбудову нової архітектури міжнародного інвестування Китай суттєво зміцнює свої позиції у глобальному геоекономічному суперництві, особливо серед країн Глобального Півдня.

Ігор Піляєв

Особливу увагу учасників конференції було зосереджено на стратегічному значенні відновлюваних джерел енергії для повоєнної відбудови економіки України.

Зокрема, д.е.н., проф., професор кафедри міжнародних економічних відносин Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця) Леонід Кістерський акцентував на важливості енергетичної незалежності та декарбонізації економіки України. За наявного потенціалу понад 450 млрд кВт*год розвиток сонячної, вітрової, гідро- та біоенергетики може не лише зменшити залежність від імпорту енергії, а й стати драйвером сталого зростання.

Доповідач окреслив ключові фінансові інструменти залучення інвестицій – від «зелених» тарифів до облігацій – та необхідність формування стабільного і прозорого інституційного середовища для інвесторів. Особливо акцентувалося значення місцевих ініціатив, міжсекторального партнерства та міжнародної співпраці як запоруки успішного переходу до "зеленої" економіки.

Леонід Кістерський

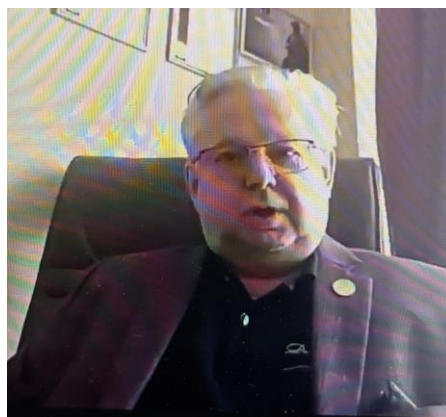
Дмитро Клиновий, к.е.н., доц., п.н.с. відділу просторового розвитку та якості життя Інституту демографії та проблем якості життя НАН України наголосив у своїй доповіді на ключових кроках, що здійснюються для формування національної системи сталих фінансів відповідно до європейських стандартів. Зокрема, науковець зосередив увагу на впровадженні ESG-

критеріїв, розкритті екологічних та соціальних ризиків, створенні спеціалізованих фінансових інститутів і фондів для підтримки післявоєнної відбудови та «зеленого» переходу. Закцентовано, що ініціативи НБУ, у співпраці з міжнародними організаціями, формують фундамент для довгострокового, відповідального та екологічно орієнтованого фінансового розвитку України.

Дмитро Клиновий

Директор офіційного представництва Міжнародного інформаційного Нобелівського центру в Україні Сергій Соколовський наголосив на важливості академічних досліджень у збереженні критичного мислення, формуванні стратегічного бачення майбутнього та зміцненні інтелектуального суверенітету держави. Директор підкреслив, що представництво виступає важливою платформою міжнародної наукової солідарності, сприяючи інтеграції українських учених у глобальну дослідницьку спільноту та підтримці наукових ініціатив навіть в умовах кризи.

Сергій Соколовський

Загалом під час роботи конференції було визначено суттєві виклики і ризики для світової економіки, особливо в умовах багатополарності, регіоналізації та локалізації. Абсолютна більшість виступаючих відзначили, що сучасна система наддержавного глобального управління зазнає глибокої кризи, виявляючи дедалі меншу ефективність у сфері забезпечення сталого розвитку, міжнародного миру та дотримання загальноприйнятих правил. У цьому

контексті особливого значення набуває роль національних інституцій, які, за умови стратегічного бачення та цілеспрямованої політики, здатні формувати ефективні механізми інтеграції держав у світовий простір та забезпечувати їхнє конкурентне позиціювання. Визначальними чинниками успішної інтеграції було визнано системну орієнтацію на інновації, технологічний розвиток і структурну модернізацію. Зважаючи на це, Україні доцільно чітко окреслити свої стратегічні пріоритети у глобалізованому середовищі та шляхом взаємовигідної кооперації з економічно перспективними партнерами вибудовувати власну геоекономічну суб'єктність.